

3D графика и трасиране на лъчи v.5.0

<http://raytracing-bg.net/>

Тема 8

Триъгълни мрежи (продължение)
Файлови формати за триъгълни мрежи
Bump Maps

Съдържание

- Пресичане на триъгълни мрежи
- Файлови формати за триъгълни мрежи
- Форматът .OBJ
- Релефни текстурни (Bump maps)

Представяне на триъгълната мрежа

- Триъгълната мрежа е просто списък с триъгълници
  - Можем да ги пазим в един `vector<>`, като за всеки триъгълник помним 3-те му върха и нормалата му
  - Но това е неефективно: в един реалистичен `mesh`, доста от върховете съвпадат (споделени са между няколко триъгълника)
    - Същото се отнася и за нормалите на върховете, често и за текстурните (UV) координати
  - Ето защо ще пазим един списък с всички върхове, нормали и UV координати, а триъгълниците ще индексират в тези масиви

В код

```
struct Triangle {  
    int v[3], n[3], t[3];  
    Vector gnormal; // geometric normal of the triangle itself  
};
```

```
class Mesh: public Geometry {  
    vector<Vector> vertices;  
    vector<Vector> normals;  
    vector<Point> uvs;  
    vector<Triangle> triangles;  
    ...
```

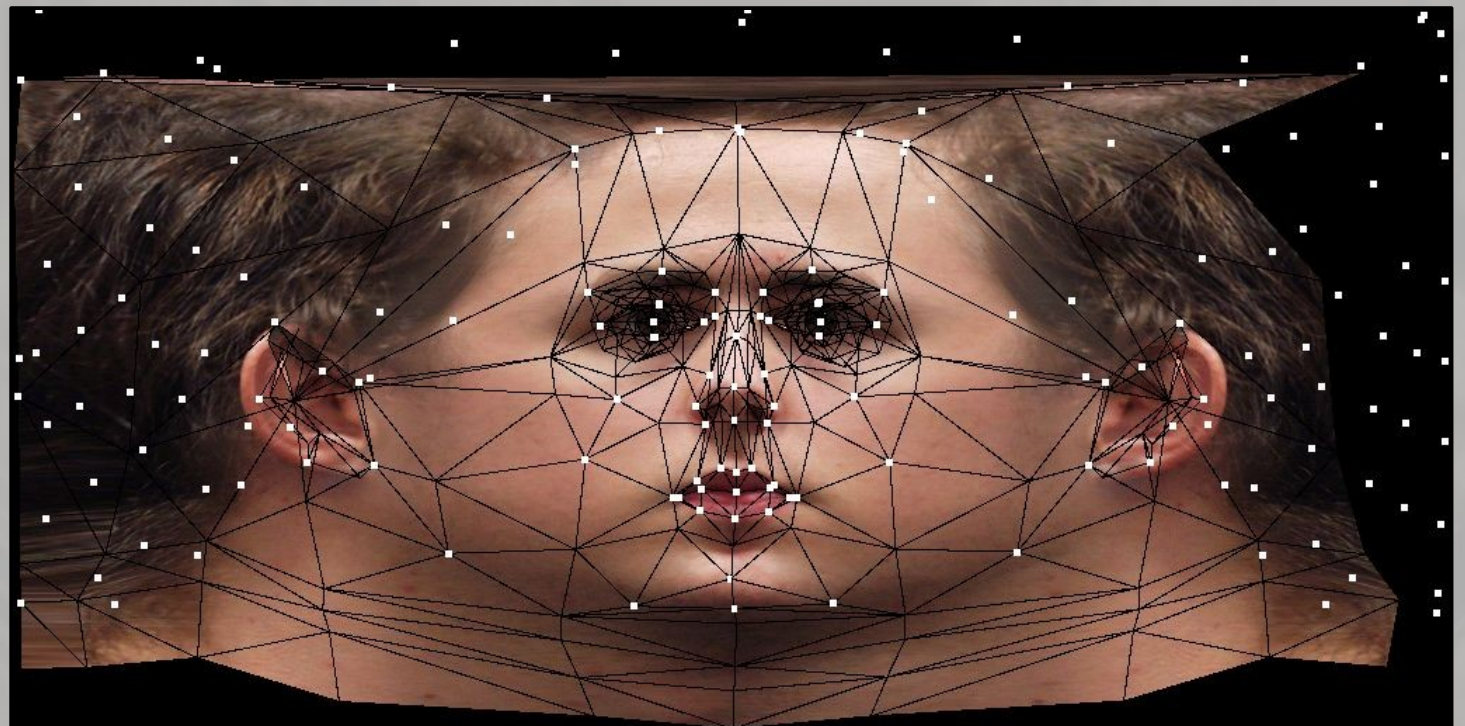
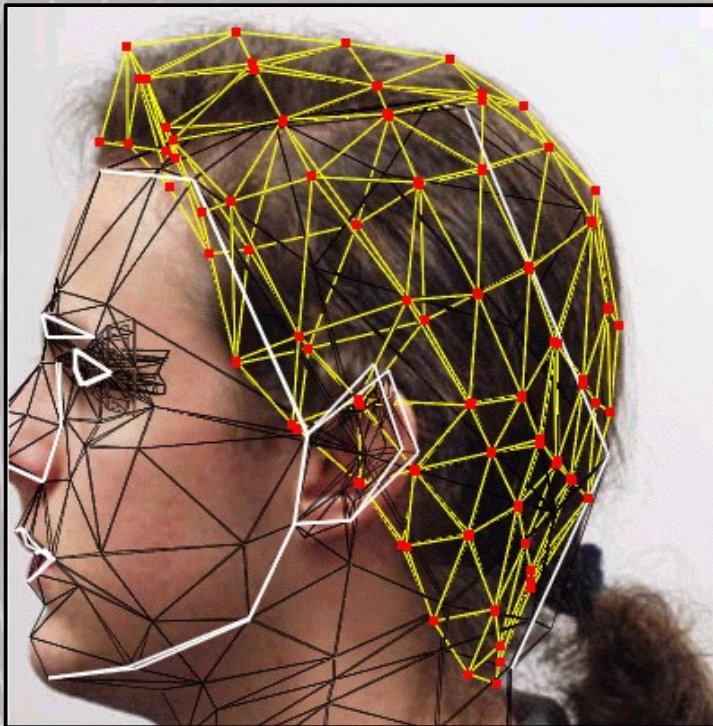
Представяне на триъгълната мрежа

- Т.е. за всеки триъгълник имаме:
  - Три върха, които дефинират положението му в пространството
  - Един „истински“ нормален вектор (пресметнат от 3-те върха)
  - Три нормални вектора, за всеки от върховете
    - Потенциално различни, особено за гладки повърхности
    - Показват нормалата на повърхността в тази точка
    - Интерполират се между трите върха; ще демонстрираме по-нататък
  - Три UV координати (за текстуриране)
    - Също се интерполират между трите върха

Текстурни (UV) координати

- Идеята е, че всеки 3D триъгълник съответства на 2D триъгълник в текстурното пространство
- Т.е. всеки 3D триъгълник може да бъде облепен с произволен триъгълен отрязък от текстурата.

Интерполация в триъгълник

- Споменахме, че ще ни трябва интерполация в триъгълник; само че как точно ще я реализираме?
- Барицентрични координати: нека имаме триъгълник ABC и произволна точка P в него; барицентричните координати на точката P са числата $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3$, за които:

$$P = \lambda_1 A + \lambda_2 B + \lambda_3 C,$$

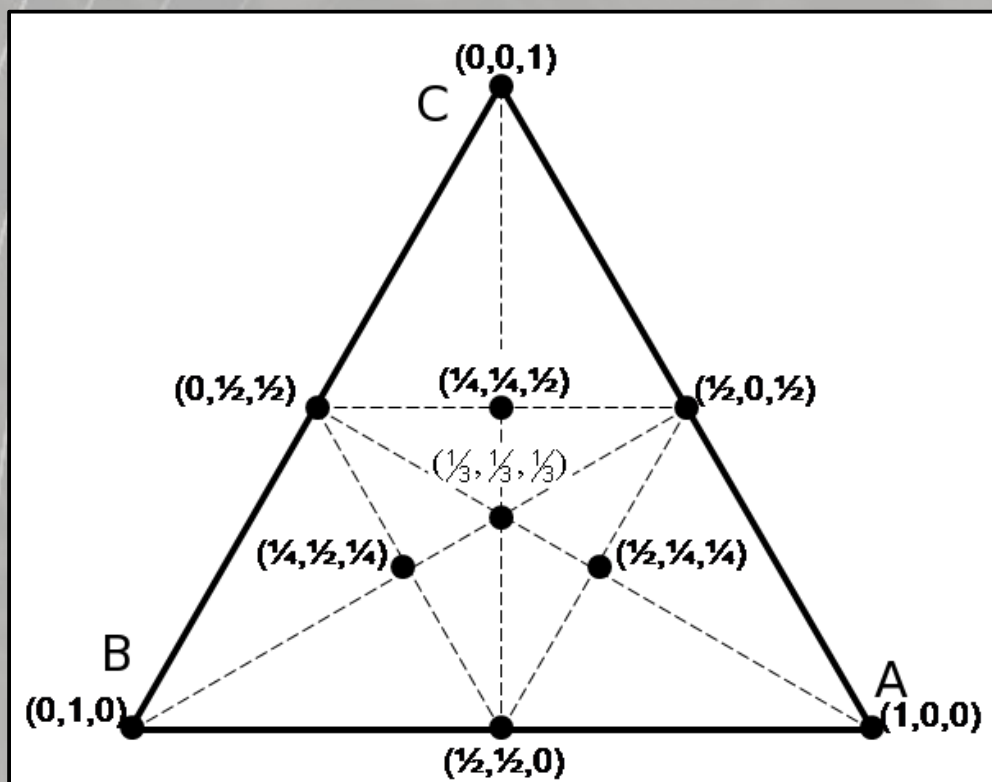
и е изпълнено че:

$$0 \leq \lambda_1, \lambda_2, \lambda_3 \leq 1$$

$$\lambda_1 + \lambda_2 + \lambda_3 = 1$$

Барицентрични координати

- На практика може да работим само с λ_2 и λ_3 , тъй като $\lambda_1 = 1 - \lambda_2 - \lambda_3$.
- Нова дефиниция:
$$P = A + (B-A)\lambda_2 + (C-A)\lambda_3 \quad (*)$$
$$0 \leq \lambda_2, \lambda_3 \leq 1$$
$$\lambda_2 + \lambda_3 \leq 1$$
- Т.е. дефинирахме нещо като координатна система

Интерполация в триъгълник

- Ако във формулата (*) вместо точките A, B, C заместим със съответните нормали в трите върха, и имаме конкретни λ_2, λ_3 , то интерполираме между нормалите в трите върха
- Аналогично, ако вместо A, B, C заместим UV координатите в трите върха, то интерполираме между UV координатите

Пресичане с триъгълна мрежа

- Алгоритъм за пресичане с триъгълна мрежа:

```
procedure intersectMesh(ray, info):  
  minDist = +∞  
  foreach triangle T in mesh:  
    distance = intersectTriangle(T, ray, tempInfo)  
    if distance < minDist:  
      minDist = distance  
      info = tempInfo  
  return minDist
```


Пресичане с триъгълник

- Три точки в пространството лежат в една равнина
- Следователно може да сведем задачата за пресичане на лъч с триъгълник до такава за пресичане на лъч с равнина
  - Само че ни интересува пресечната точка да е точно в отрязъка на равнината, в който се намира триъгълника
  - За целта, ще намерим барицентричните координати на пресечната точка на лъча с равнината, и ще проверим дали изпълняват условията за барицентрични координати

Пресичане с триъгълник

- Дадено:
  - А, В, С – върхове на триъгълника
  - О – начало на лъча
  - D – посока на лъча
- Търси се:
  - λ_2, λ_3
  - γ – разстоянието до пресечната точка

Пресичане с триъгълник

- Пресечната точка може да дефинираме така:

$$X = O + \gamma D = A + \lambda_2(B-A) + \lambda_3(C-A)$$

Т.е.,

$$\lambda_2(B-A) + \lambda_3(C-A) - \gamma D = O - A$$

- Това е система линейни уравнения (3 уравнения, 3 неизвестни):

$$\lambda_2(B.x-A.x) + \lambda_3(C.x-A.x) - \gamma D.x = O.x - A.x$$

$$\lambda_2(B.y-A.y) + \lambda_3(C.y-A.y) - \gamma D.y = O.y - A.y$$

$$\lambda_2(B.z-A.z) + \lambda_3(C.z-A.z) - \gamma D.z = O.z - A.z$$

Пресичане с триъгълник

- Можем да приложим правилото на Крамер за намиране решението на такава линейна система
- Забележка: може да пресмятаме детерминантите на матриците по следния начин: тъй като всеки стълб от матрицата е 3D вектор, то самата детерминанта е смесеното произведение от тези 3 вектора. Т.е. ако стълбовете са вектори a , b и c , то детерминантата се изчислява като:

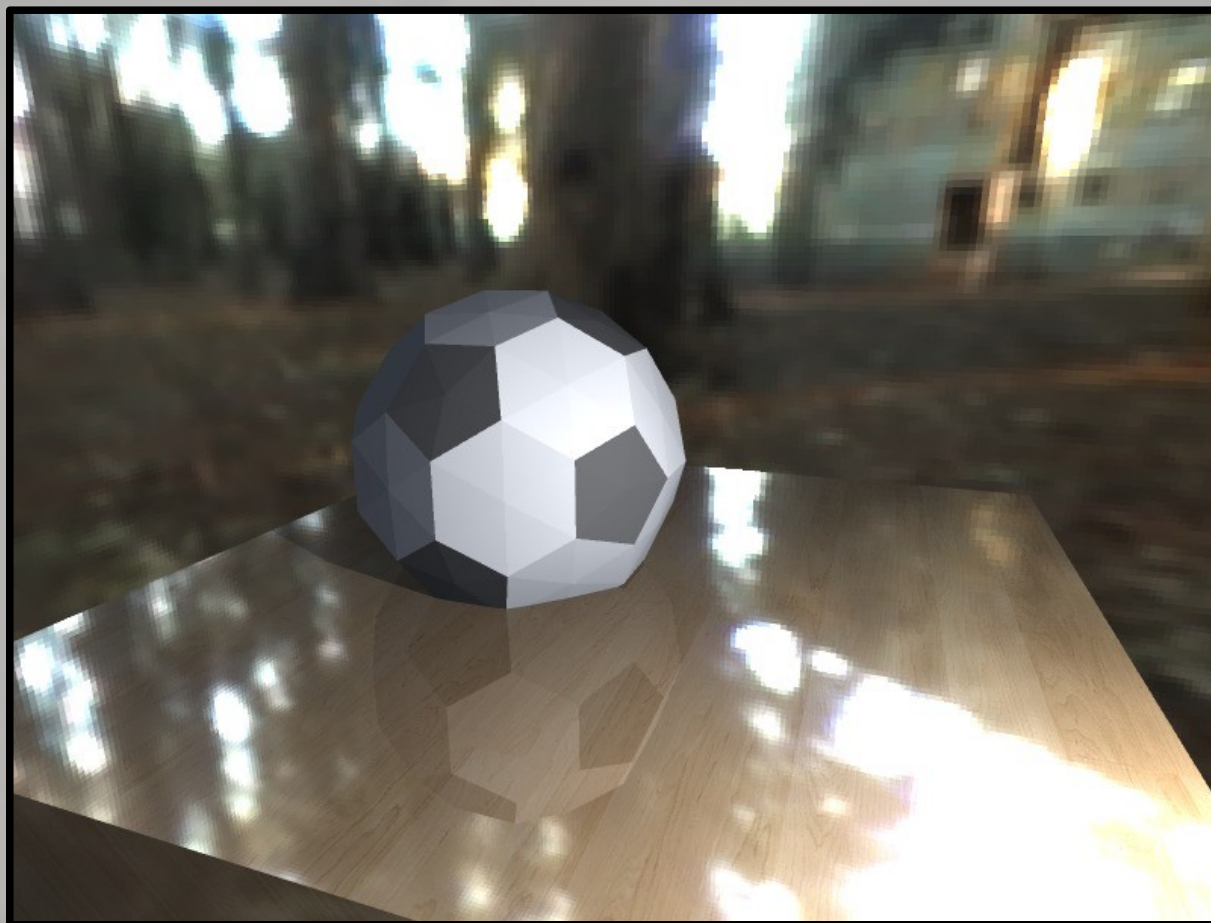
$$\text{Det} = (a \wedge b) * c$$

Решение на системата

- $\text{Det}_{\text{cr}} = ((B-A) \wedge (C-A)) * -D$
- Нека $H = (O-A)$
 $\lambda_2 = ((H \wedge (C-A)) * -D) / \text{Det}_{\text{cr}}$
 $\lambda_3 = (((B-A) \wedge H) * -D) / \text{Det}_{\text{cr}}$
 $\gamma = (((B-A) \wedge (C-A)) * H) / \text{Det}_{\text{cr}}$

Резултат

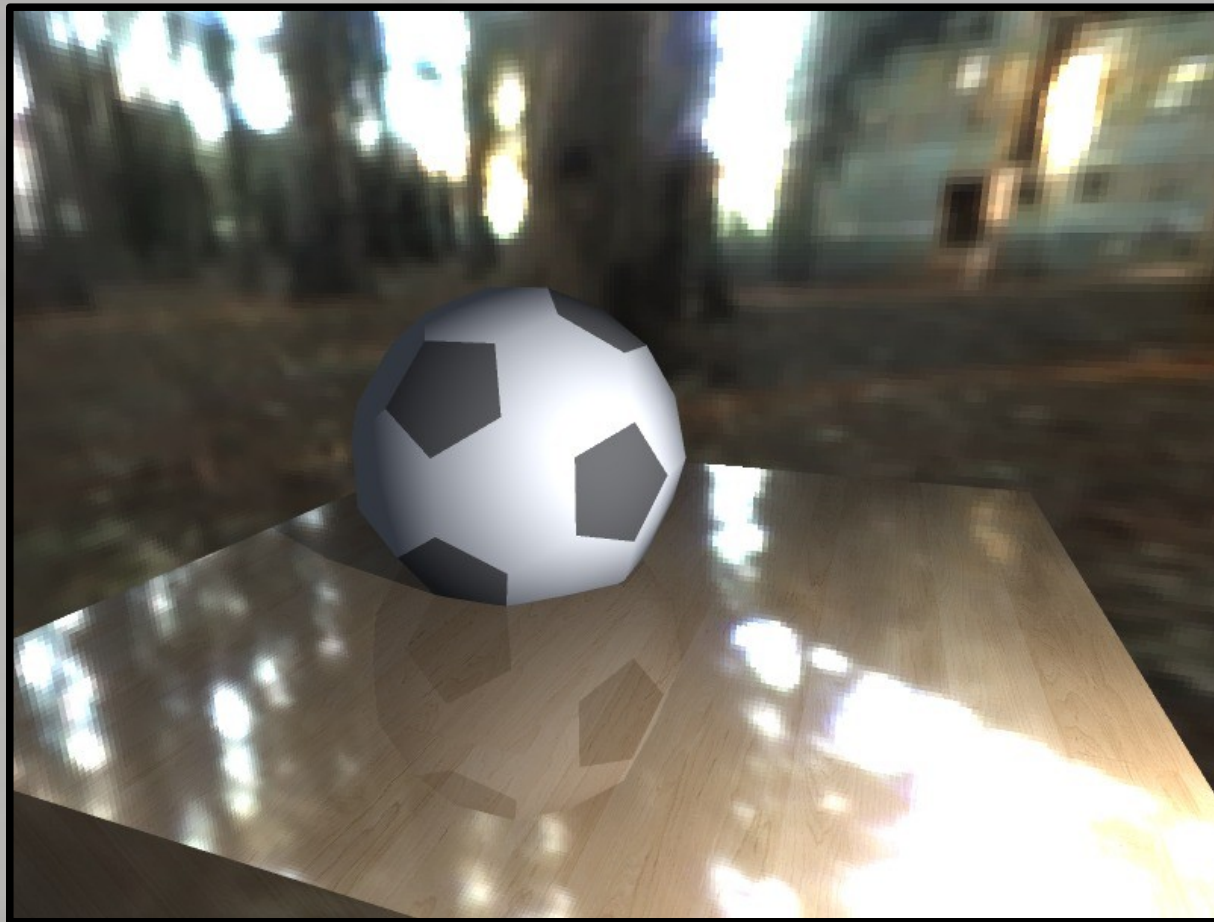
- Ако в `info->norm` слагаме геометричния нормал на триъгълника, т.е. не интерполираме нормалите:

Резултат

- Интерполиране на нормалите:
$$n = \text{normalize}(nA + \lambda_2 * (nB - nA) + \lambda_3 * (nC - nA))$$

Оптимизации

- Ако повърхнината е затворена херметически, може да пропускаме триъгълниците, за които $(\mathbf{gnormal} * \mathbf{ray.dir} > 0)$. Те са от „задната“ страна на триъгълната мрежа и няма шанс да ги пресечем, освен ако не тръгваме отвътре
- Може да опишем сфера или куб около триъгълната мрежа и да проверим в самото начало дали лъча пресича тази описваща геометрия. Ако не пресича нея, значи не пресича и мрежата.

Файлови формати за триъгълни мрежи

- Удобно е триъгълните мрежи да се записват във файл
- Поради големината си, повечето формати за триъгълни мрежи са двоични
  - Например форматът на 3ds max - .3DS
  - Но има и изключения
- Във файловете с триъгълни мрежи обикновено се записва само геометрията – няма материали
  - Записват се списъци с върхове, нормали и текстурни координати, както и списъка със самите триъгълници

Файловият формат .OBJ

- Разработен първоначално от Wavefront Technologies, но е универсално приет в повечето 3D пакети
  - 3ds max, Maya, XSI, Blender, дори Mathematica, както и много други
  - Прост текстов формат, с добра [спецификация]
- След като си напишем .obj четец, ще можем да ползваме триъгълни мрежи от почти всички 3D пакети (почти всички от тях имат .obj exporter)

OBJ пример – тетраедър

```
# XSI Wavefront OBJ Export v3.0
```

```
#begin 5 vertices
```

```
v 0.000000 -1.333333 0.000000
```

```
v 0.000000 2.666667 0.000000
```

```
v -1.000000 -1.333333 -0.000000
```

```
v 0.500000 -1.333333 0.866025
```

```
v 0.500000 -1.333333 -0.866025
```

```
#end 5 vertices
```

```
#begin 6 normals
```

```
vn 0.000000 -1.000000 0.000000
```

```
vn -0.496139 0.124035 0.859338
```

```
vn 0.000000 -1.000000 0.000000
```

```
vn 0.992278 0.124035 0.000000
```

```
vn 0.000000 -1.000000 0.000000
```

```
vn -0.496139 0.124035 -0.859338
```

```
#end 6 vertex normals
```

```
#begin 6 faces
```

```
f 4//1 3//1 1//1
```

```
f 3//2 4//2 2//2
```

```
f 5//3 4//3 1//3
```

```
f 4//4 5//4 2//4
```

```
f 3//5 5//5 1//5
```

```
f 5//6 3//6 2//6
```

```
#end 6 faces
```

ОВЈ

- „v X Y Z“ описва един връх
- „vt U V“ описва двойка текстурни координати
- „vn X Y Z“ описва нормален вектор
- „f връх₁ връх₂ ... връх_N“ описва един многоъгълник
  - връх_i е или число, или тройка връх/*tex_uv*/нормала
  - Числата индексират в списъците v, vt и vn (1-based)
  - Може да имаме повече от 3 върха – например „f 1 2 3 4“ дефинира четириъгълник

ОВЈ

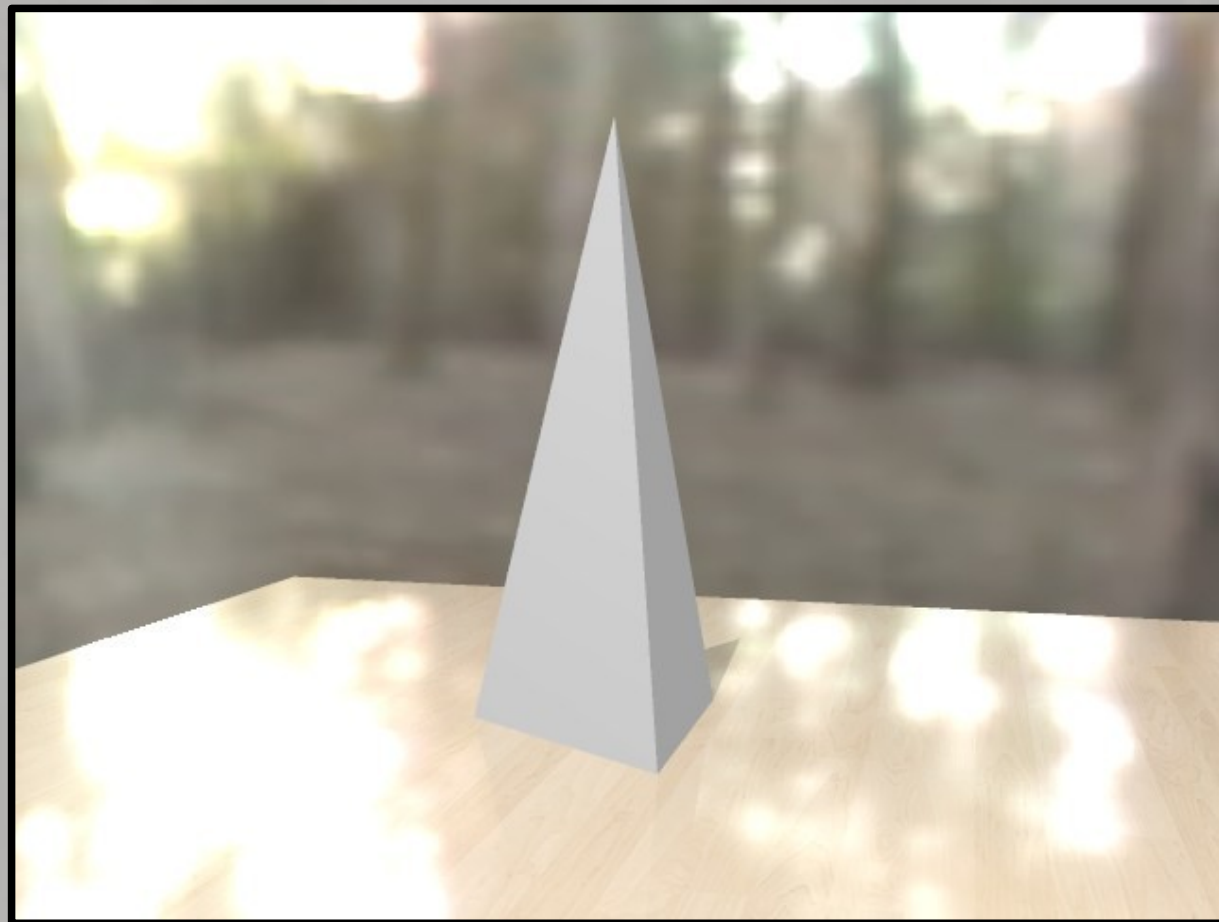
- vt и vn списъците може да липсват. Тогава ОВЈ файла дефинира само формата на геометрията
- Някой от компонентите на тройката връх/ tex_{uv} /нормала може да липсва
  - Например, „5//1“ или „5/4“
- При многоъгълник с повече от 3 върха, гарантирано е, че те лежат на една равнина

Схема за ОВЈ четец

- Прочитат се всички v , vt , vn и f редове и се вкарват в съответните масиви
- Преизчисляват се нормалите ($gnormals$) на триъгълниците
- Като оптимизация - намира се заграждащата сфера на обекта
  - Или друга заграждаща геометрия ($bounding\ volume$)

Резултати

Тетраедър

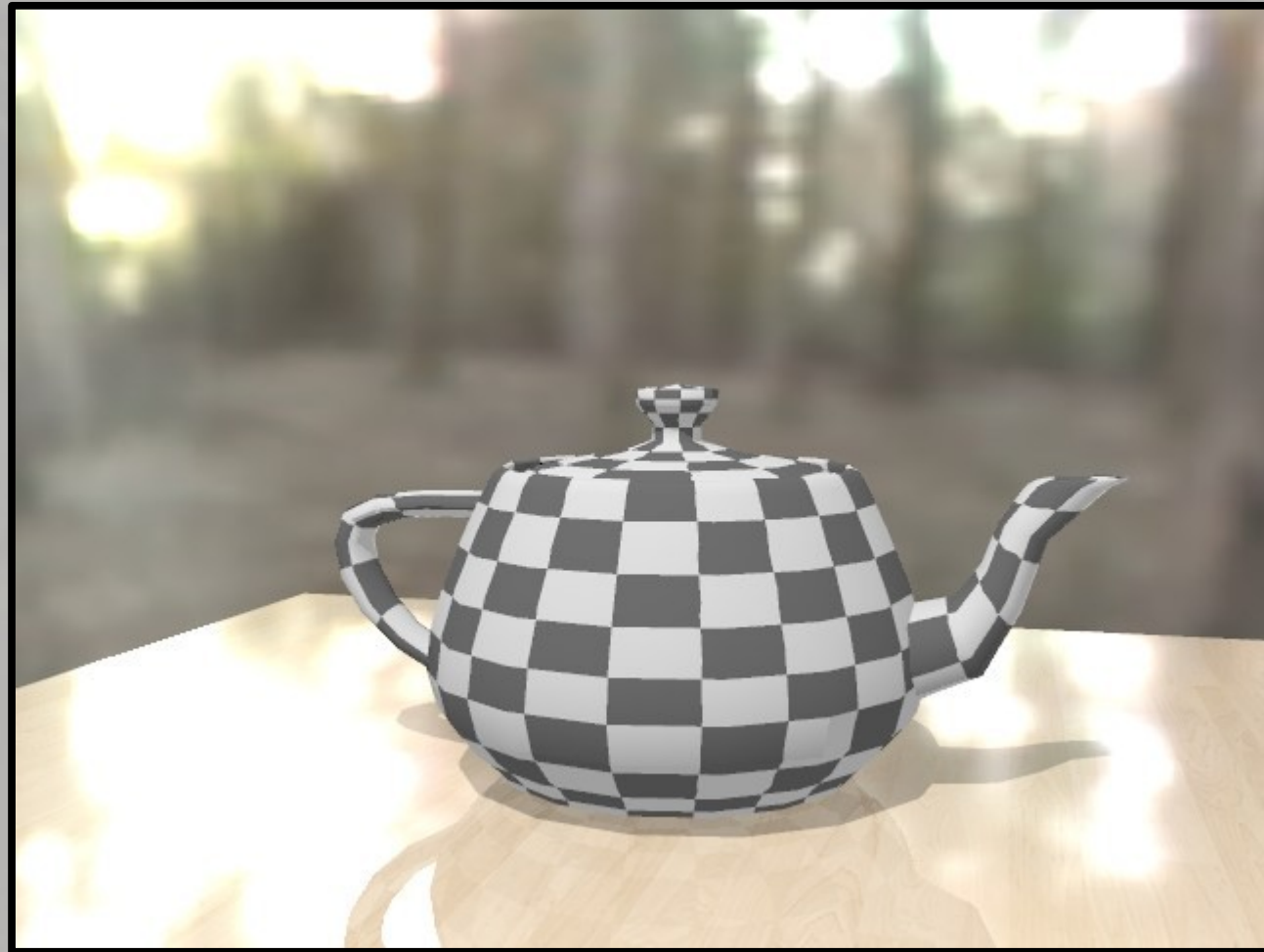
Резултати

Чайник

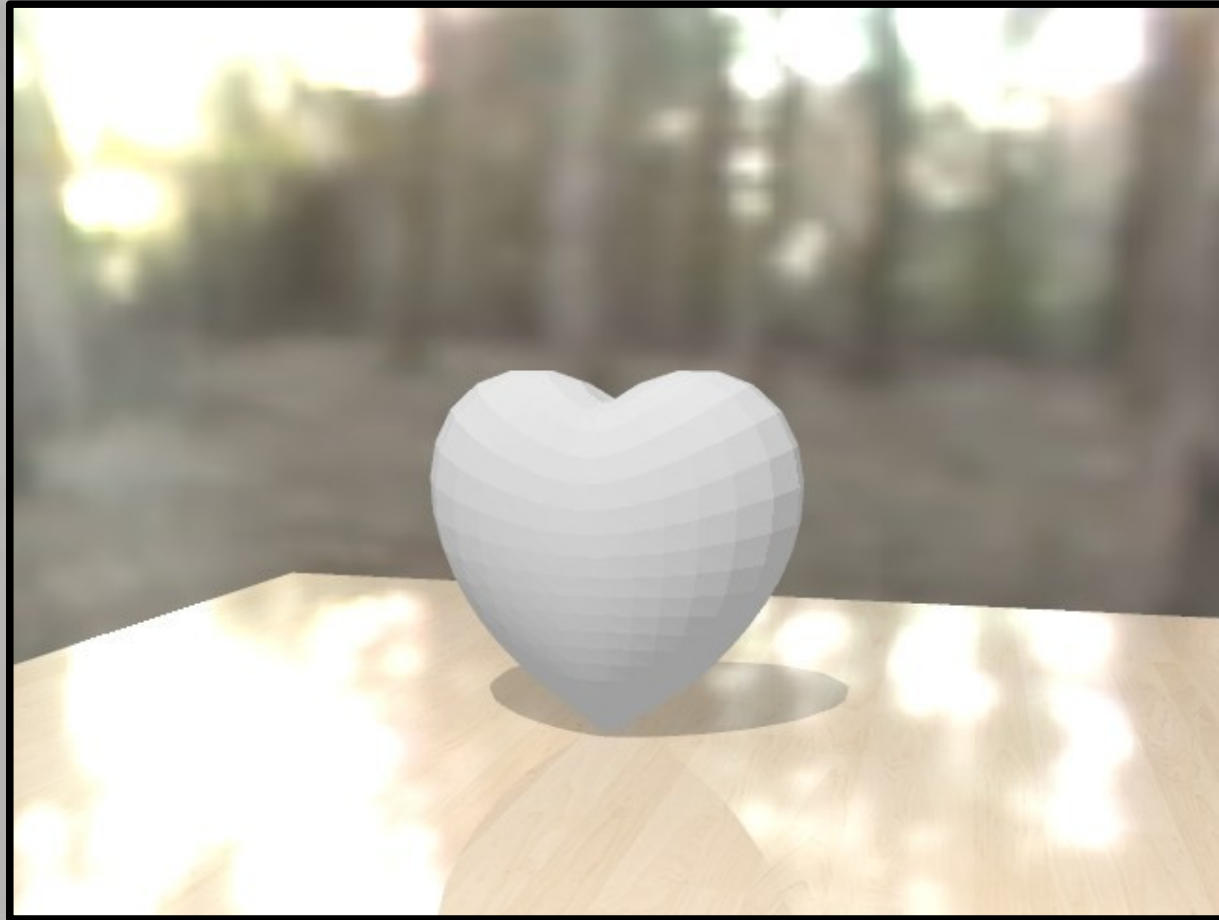
- Без и с изглаждане на нормалите

Текстури

- Чайникът си има текстурни координати

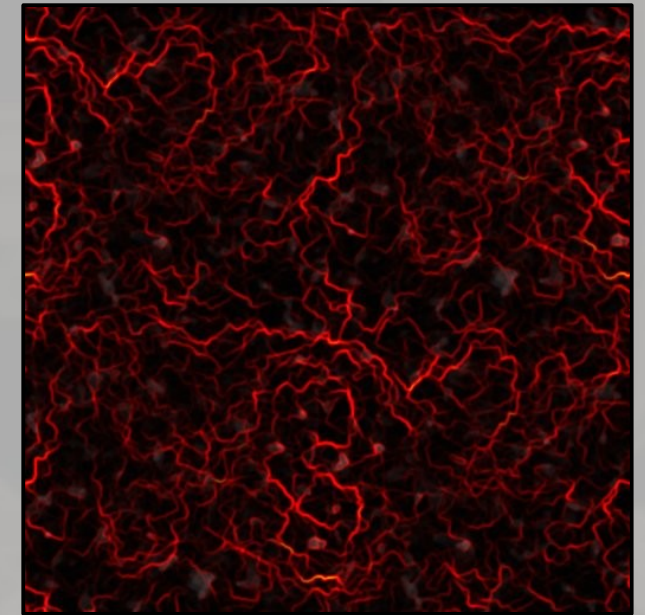
Резултати

Сърце (с lambert шейдър)

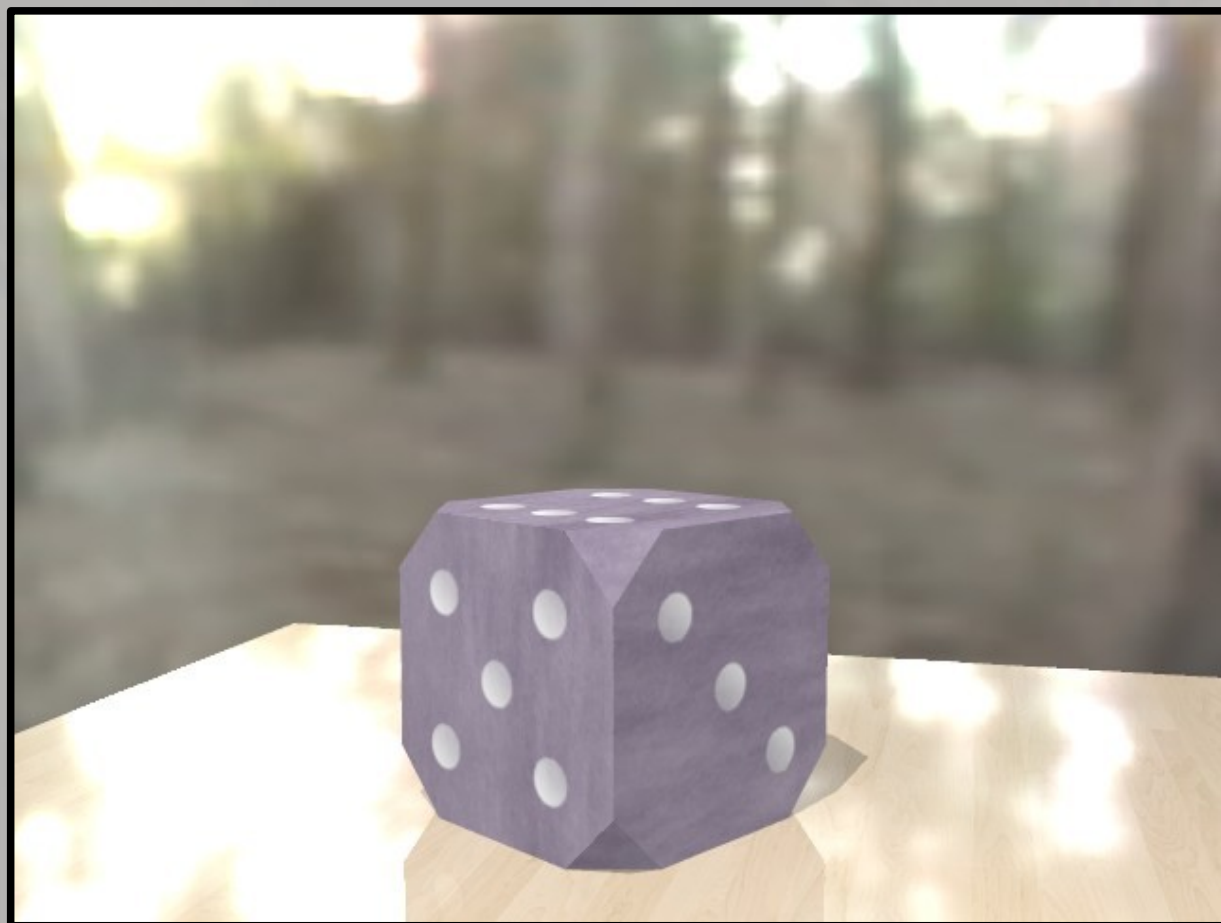
Резултати

С текстура

Резултати

- Текстурата не е необходимо да е квадратна
- Текстурните координати на съседните върхове може да са прекъснати

Резултати

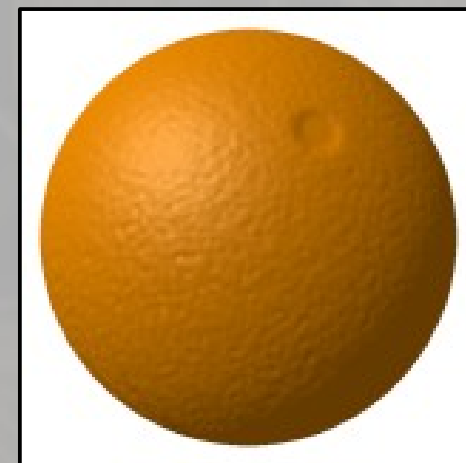

Сложен mesh с fresnel шейдър, наподобяващ стъкло

Bump mapping

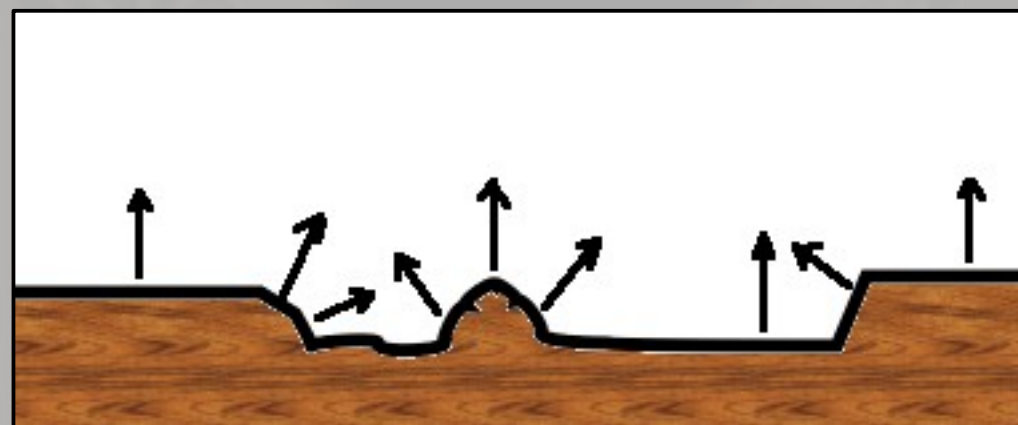
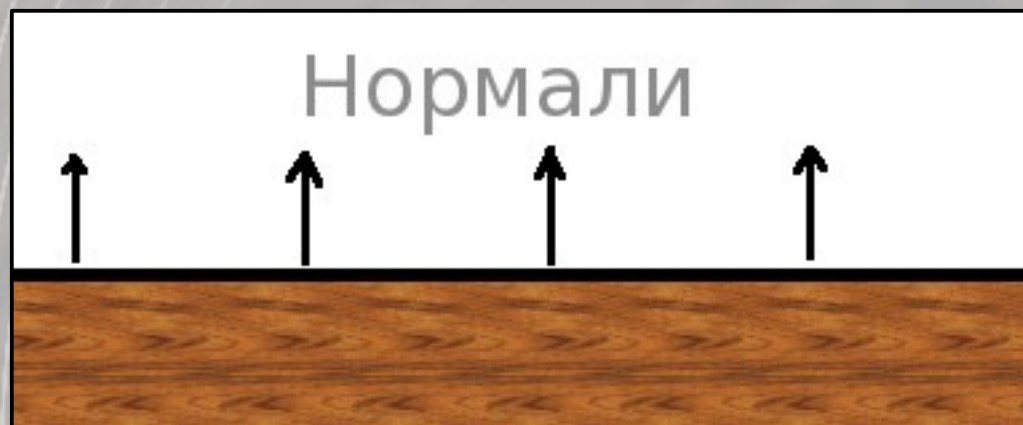
- Bump map-овете симулират релеф върху повърхностите (които иначе са гладки)
- Подходящи са когато релефът е относително дребнозърнест
- Позволяват ни да добавим усещане за фин детайл, и то почти „безплатно“ (не генерираме никаква допълнителна геометрия)

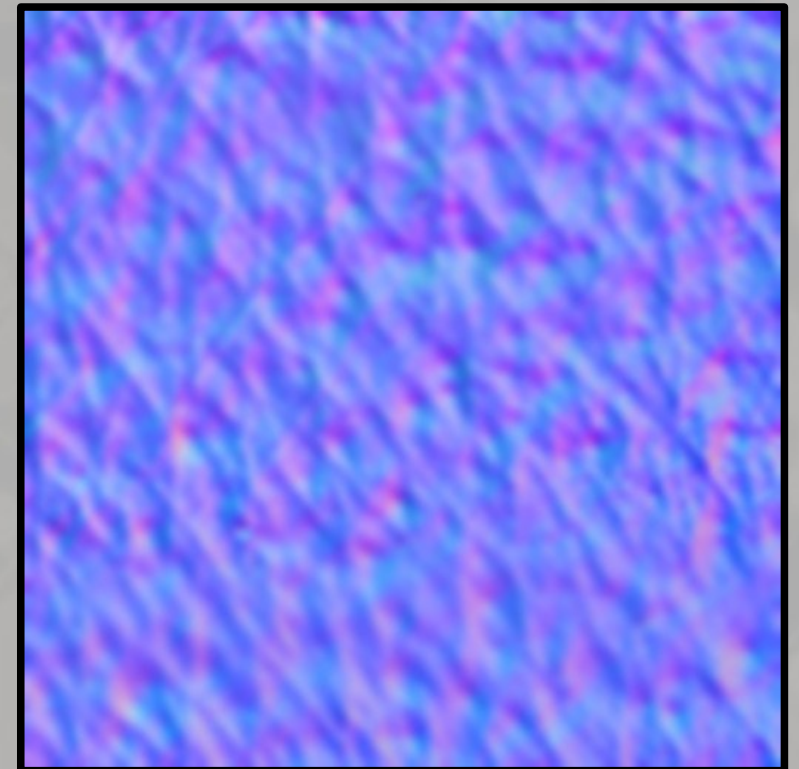
Bump mapping

- Идеята: при пресичането с геометрията, ще преместим малко нормалата. Колко и накъде точно да я преместим ще вземем от някаква текстура
- Обикновено текстурата показва „височината“ на релефа

Видове bump maps

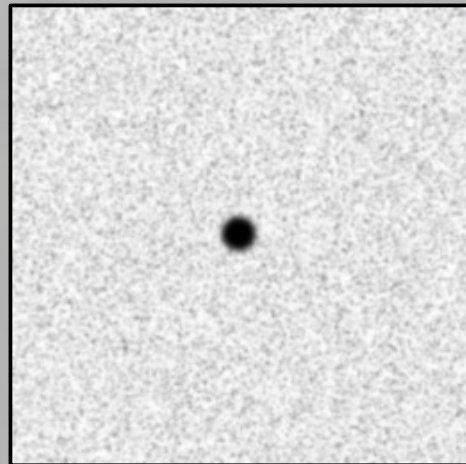
- Вариант 1: текстурата показва с по колко (по x , y , и z направленията) да отклоним нормалния вектор. Т.е., от RGB компонентите на цвета в дадения тексел прехвърляме към XYZ компоненти на отклоняващия вектор
- Пример за такава текстура:

Видове bump maps

- Вариант 2: текстурата ни показва „височината“ на релефа

- Пример:

- Този вариант изисква да изчислим една специална текстура на отклонението (подобна на тази от Вариант 1). Тя се получава като пресметнем разликите между пикселите от дадената текстура по X и по Y (т.е., като „диференцираме“ текстурата)

Изчисляване на bump map текстурата

for each row y :

for each column x :

$$\text{bumpTex}(x, y).dx = \text{origTex}(x, y).intensity() - \text{origTex}(x + 1, y).intensity()$$
$$\text{bumpTex}(x, y).dy = \text{origTex}(x, y).intensity() - \text{origTex}(x, y + 1).intensity()$$

* (трябва само да решим проблема ако липсват десните/долните съседни)

** (изваждаме *ляв-десен*, защото искаме, ако левият пиксел е по-ярък, отклонението да е положително по x (виж схемата 3 слайда назад), т.е. по-ярките пиксели да са по-високи)

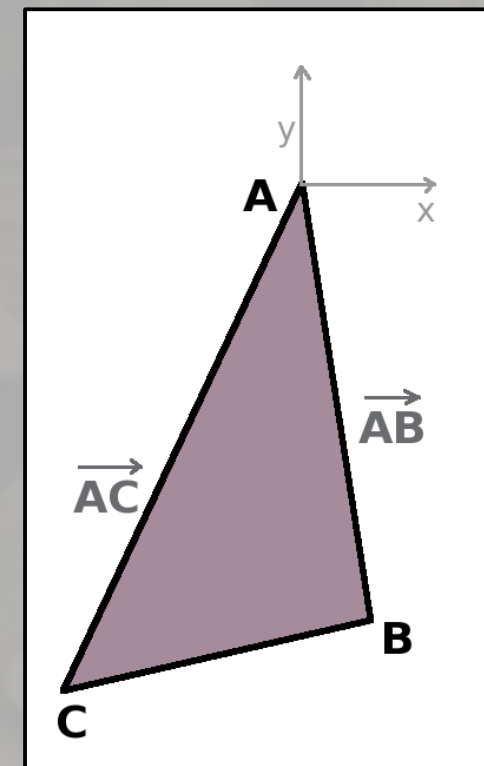

Реализация на bump map

- В `Mesh::intersect()` трябва да променим `info.normal` нормалата, като вземем силата на отклонението от bump map текстурата, индексирайки я с изчислените `uv` координати
- Обаче не знаем накъде да отклоним нормалата
  - Двойката отклоняващи вектори $dNdx$ и $dNdy$ зависят от текущата позиция по триъгълната мрежа
  - Например, върху горния капак на един куб, $dNdx = +x$, $dNdy = +z$. Върху дясната страна (+X страната), те са $dNdx = +z$, $dNdy = +y$

Реализация на bimp тар

- Идеята: в текстурното (2D) пространство, ще изразим векторите $(1, 0)$ и $(0, 1)$ спрямо координатната система на триъгълника (т.е., спрямо барицентричните координати)
  - (заб: тук, A, B и C са текстурни координати; т.е. върховете на триъгълника в UV пространството)
- В резултат на това, ще имаме
  - $x = p_x * AB + q_x * AC$
  - $y = p_y * AB + q_y * AC$

Реализация на bump тар

- След като сме сметнали r_x , q_x , r_y и q_y , можем да се прехвърлим в истинското 3D пространство, и, ползвайки върховете на триъгълника A, B и C, да пресметнем отклоняващите вектори в 3D:
  - $dNdx = r_x * AB + q_x * AC$
  - $dNdy = r_y * AB + q_y * AC$
  - (трябва само да ги нормираме)
- Така, изчисляването на bump mapping-а става:
  - $info.norm += bumpTex(u, v).dx * dNdx + bumpTex(u, v).dy * dNdy$

Результати

Витр тар върху други примитиви

- Така разглежданият витр тар алгоритъм ще работи само върху триъгълни мрежи, заради начина на получаване на $dNdx$ и $dNdy$
- Но ако реализираме коректното пресмятане на тези вектори върху друга геометрия, ще може да приложим витр тар и върху нея
- Вариант 1 на витр тар работи навсякъде, но се изисква специално приготвяне на самия витр тар, т.е. текстурата трябва да „знае“ върху каква геометрия ще се прилага

Разширения на bump map идеята

- Parallax mapping
  - При него, модифицираме и текстурните координати (симулира се къде щеше да удари лъча, ако геометрията наистина е релефна)
- Displacement mapping
  - Триъгълната мрежа се разбива до по-фини триъгълници, които действително се изместват

